

KÜSTEN AUF MØN & SÜDSEELAND

Die Küstenformern, wie wir sie heute kennen, sind hauptsächlich während der letzten Eiszeit entstanden, die ca. 60.000 Jahre dauerte und vor ca. 14.000 Jahren endete. Sie endete nicht plötzlich, sondern durch abwechselnd warme und kalte Perioden, sodass Schmelzwasser und Eismassen sich abwechselnd über die Landschaft hinschoben und die heute sichtbaren Hügel und Täler, Fjorde und inneren Fahrwasser formten. Die Ostsee ist heute das größte Brackwassergebiet der Erde und war doch einmal ein riesiger Süßwassersee. Durch das Abschmelzen des Eises stieg einst der Meeresspiegel und es entstand die Verbindung zwischen Skagerak und Kattegatt, die Salz in die Ostsee führte. Gleichzeitig setzte auch eine Erhebung der Landmassen ein, Mittelschweden erhob sich und unterbrach die frische Verbindung. Die Ostsee wurde wieder zu Süßwasser und noch grösser. Mittlerweile drängte sich Meereswasser durch die Belte und die Ostsee endete mit ihrem heutigen Salzgehalt, der bei unter 1 % liegt.

Strandpolitik

Grosse Teile der Küsten von Møn & Südseeland sind besonders schützenswerte Naturgebiete und dem Programm Natura 2000 unterlegt, z.B. Præstø Fjord bei Jungshoved, die Bucht von Stege, Ulvsund und Grønsund. Daher hat Vordingborg Kommune eine Strandpolitik verabschiedet, die sich zum Ziel gesetzt hat, diese besonderen Naturgebiete zu bewahren, zu pflegen und den Menschen in angemessener Weise für Freizeit und Rekreation verfügbar zu machen.

Die Blaue Flagge

An verschiedenen Badestränden und in einigen Häfen gibt es die Blaue Flagge, ein Umweltzeichen für Milieueinsätze und Wasserqualität, Service und Facilitäten. Lesen die mehr zur den aktuellen Blauen Flaggen auf Møn & Südseeland auf www.vordingborg.dk

COAST AUF MØN & SOUTH ZEALAND

The shape of the coasts was mainly created during the last of the Ice Ages. The end of this Ice Age came gradually with changing periods of cold and mild weather. This caused the glaciers and the melt water to move and shape the varying landscape we know today with hills and valleys, peninsulas and coves, inlets and inner waters.

Grønsund and Storstrømmen are examples of glacier streams from a border of ice stretching from Gedser in the south across Falster to the southern coasts of Møn.

The Baltic Sea has its own history. It is the largest brackish water area in the world. It used to be a huge fresh water lake. But as oceans rose, due to the melting of the ice, a connection between the North Sea and the Baltic Sea was formed, making the Baltic Sea salt. Later, the land started to rise and the connection between the Skagerak and the Baltic Sea was broken. The Baltic Sea became fresh again and even larger than before. In time, salt seawater found a way in through the belts, and the Baltic Sea got the distinctive mark it has today, with a saline content less than 1%. Since then, waves, current and wind have formed the coast and still do.

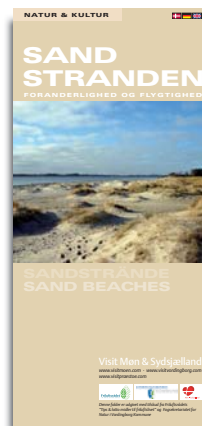
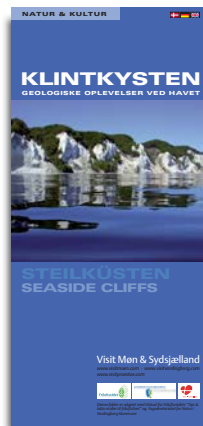
Beach policy

The municipality of Vordingborg has a beach policy, making allowance for preservation and care for the nature and the ecosystems, and for the locals' and tourists' need to use beaches and coasts as recreational areas. This includes cleaning the beaches for seaweed. This only takes place in areas where it is judged a necessity, as the seaweed is important to animals and vegetation. The seaweed is being recycled as e.g. compost or erosion protection.

Blue Flag

The municipality is working together with the Blue Flag organisation. Read more on the following homepage: www.vordingborg.dk

LÆS MERE OM DE FORSKELLIGE KYSTTYPER I VORDINGBORG KOMMUNE

Kyster og Strande

Mangfoldig kystnatur og enestående oplevelser
Küsten und Strande auf Møn & Südseeland
Coasts and beaches on Møn & South Zealand

Havet i havnen

Havne, bådebroer og vandoplevelser i byen
Das Meer im Hafen
The sea in the harbour

Klintkysten

- geologiske oplevelser ved havet
Steilküsten
Seaside Cliffs

Fjord og Nor

Lavvandsområdernes særlige livsrum
Fjord & Bodden
Inlet & Cove

Stenstranden

En rejse i tiden langs kysten
Steinstrand
The stony beach

Sandstranden

Foranderlighed og flygtighed
Sandstrande
Sandbeaches

KYSTER OG STRANDE

PÅ MØN OG SYDSJÆLLAND

KÜSTEN UND STRÄNDE AUF
MØN & SÜDSEELAND

COASTS AND BEACHES ON
MØN & SOUTH ZEALAND

Vordingborg Udviklingselskab - Layout: Bjørn Reklame - Foto: Annette Tenberg, Mette Nygaard m.fl.

Visit Møn & Sydsjælland

www.visitmoen.com · www.visitvordingborg.com
www.visitpraestoe.com

Denne folder er udgivet med tilskud fra Friluftsrådets
"Tips & lotto midler til friluftslivet" og Fagsekretariatet
Natur i Vordingborg Kommune

KYSTER OG STRANDE PÅ MØN & SYDSJÆLLAND

Vordingborg kommunes kystlinje er noget særligt. For det første er den med sine 385 km den længste i Danmark. For det andet er den fantastisk varieret og rummer alt lige fra hyggelige fjorde og vige domineret af strandenge og rørskove; brede sandstrande med hvide klitter; skove helt ud til kysten; samt stejle kystklinter af ler og kridt med strande fulde af sten og fossiler. Heriblandt finder man en af Danmarks største naturseværdigheder, Møns Klint, som er berømt for sine kridtflader og dramatiske udformninger og historien om Danmarks fødsel under istiderne.

Havet er næsten allestedsnærværende hvor end man bevæger sig på Sydsjælland, Møn og de omkringliggende øer, og med til beskrivelsen af kystlinjen hører også de mange broer, dæmning-er samt talrige hyggelige havne.

Dette er den første folder i en serie på seks om Vordingborg kommunes kyster og strande, der indeholder beskrivelser af de forskellige kyst- og strandtyper samt forslag til udendørs aktiviteter ved kysten.

KYSTERNES HISTORIE

Udformningen af kysten som vi kender den i dag opstod hovedsageligt under den sidste istid (Weichel Istid), der varede i ca. 60.000 år og sluttede for omkring 13.000 år siden. Afslutningen på denne istid skete gradvist med skiftende milde og kolde perioder, og smeltvand og gletsjere flyttede skiftevis rundt på landskabets enkeltdele.

Herved blev de varierede landskaber vi kender i dag formet - med bakker og dale, halvøer og vige, fjorde og indre farvande. Grønsund og Storstrømmen er eksempelvis gamle smeltvandsløb fra en isrand, der strakte sig fra Gedser i syd over Falster til sydkysten af Møn. I denne fortælling er Østersøen et kapitel for sig. Farvandet er i dag verdens største brakvandsområde, men var oprindeligt en kæmpestor ferskvands-sø. Men da verdenshavene steg med afsmeltingen af isen, opstod der forbindelse mellem det salte Skagerak og den ferske Østersø over Mellem-sverige, hvorved Østersøen blev salt. Siden satte landhævningen dog ind, og Mellem-sverige hævdede sig op over vandspejlet og afbrød den salte forbindelse mellem Skagerak og Østersøen. Østersøen blev atter fersk men nu endnu større end før. Med tiden fandt havvandet dog vej ind igen gennem bæltterne, og Østersøen fik det sær-præg den har i dag, hvor saltholdighe-den er på under 1 %.

Siden har bølger, strøm og vind for-met kysten, og gør det til stadighed. Nogle strækninger er naturlige ero-sionskyster, der langsomt nedbrydes af havet, og andre er aflejringsland, der hele tiden vokser med havets til-føring af sand, grus og sten.

STRANDPOLITIK

Langs Vordingborg Kommunes smukke og varierede kystlinje findes et væld af værdifulde naturområder. Mange af disse områder ligger i såkaldte Natura 2000-områder, som er et netværk af europæiske natur-områder, hvor EU-landene har en særlig forpligtigelse til at beskytte og forbedre naturen. Dette gælder eksempelvis hele kysten fra Præstø Fjord over Jungshoved og Stege Bugt, gennem Ulvsund, til og med Grønsund.

I Vordingborg Kommune er der lige-ledes udformet en strandpolitik, der på den ene side tilgodeser borgernes og turisternes behov for at anvende kyster og strande som rekreative fritids- og ferieområder, og på den anden side tager højde for at beskyt-te den natur, vi er forpligtiget til at passe på.

Et vigtigt led i denne strandpolitik er princippet om et bæredygtigt kredsløb inden for miljøvenlig strandpleje og genanvendelse af tang og alger renset op fra strandene.

Oprensningen af tang og alger fore-går kun der hvor det skønnes nød-vendigt, da tangen er økologisk vær-difuld for strandenes dyre- og plante-liv. Derfor fjernes der kun tang og alger på udvalgte kyststrækninger og kun i det omfang det er økono-misk og økologisk forsvarligt. Det er

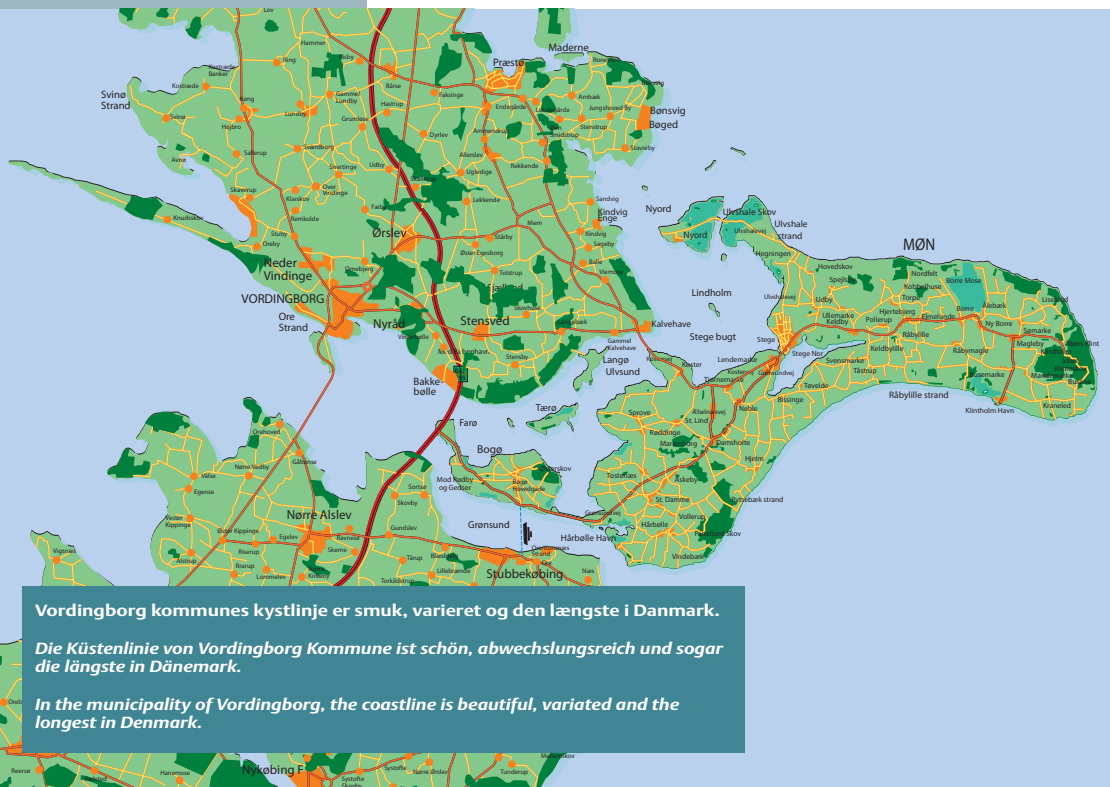
eksempelvis på velbesøgte bade-strande, hvor tangen er til gene for badegæsterne i sommerhalvåret. Der skelnes mellem de forskellige typer opskyllede organiske materia-ler. Rent ålegræs kan tørres og anven-des som miljøisolering af huse, på tangtage og som erosionsbeskyt-telse. Blandinger af tang og alger udnyttes bedst komposteret som jordforbedring.

Et andet led i strandplejen er den mekaniske oprensningen af mennes-keskabt affald (plast, øl-kapsler, ciga-retter etc.). Denne gennemføres mange steder i et godt samarbejde med lokale foreninger og deres årlige indsats med strandrensning på udpe-gede kyststrækninger.

BLÅ FLAG

Vordingborg kommune samarbejder også med Blå Flag-organisationen, der er en international miljøkampagne, som arbejder for renere hav- og kystmiljøer, og for at højne strandenes og lystbådehavnes indsats inden for fire hovedområder: miljøindsats og vandkvalitet; miljøinformation; drift, service og faciliteter; sikkerhed. Læs mere om de aktuelle Blå Flag i Vordingborg Kommune på www.vordingborg.dk.

Vordingborg kommunes kystlinje er smuk, varieret og den længste i Danmark.

Die Küstenlinie von Vordingborg Kommune ist schön, abwechslungsreich und sogar die längste in Dänemark.

In the municipality of Vordingborg, the coastline is beautiful, varied and the longest in Denmark.

